

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SODIŠČA (deveti senat)

z dne 8. maja 2014*

„Člen 99 Poslovnika — Direktiva 2003/4/ES — Veljavnost — Dostop javnosti do informacij o okolju — Izjema od obveznosti razkritja okoljskih informacij, če bi razkritje ogrozilo možnost osebe za pravično sojenje — Fakultativnost te izjeme za države članice — Člen 6 PEU — Člen 47, drugi odstavek, Listine“

V zadevi C-329/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Unabhängiger Verwaltungssenat Wien (Avstrija) z odločbo z dne 12. junija 2013, ki je prispela na Sodišče 17. junija 2013, v postopku

Ferdinand Stefan

proti

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi M. Safjan, predsednik senata, A. Prechal (poročevalka) in K. Jürimäe, sodnici,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za F. Stefana on sam,
- za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, zastopnica,
- za grško vlado G. Karipsiadis, zastopnik,
- za francosko vlado C. Diégo in S. Menez, zastopnika,
- za švedsko vlado C. Meyer-Seitz in C. Hagerman, zastopnika,
- za Evropski parlament L. Visaggio in P. Schonard, zastopnika,
- za Svet Evropske unije J. Herrmann in M. Moore, zastopnika,

* Jezik postopka: nemščina.

— za Evropsko komisijo L. Pignataro-Nolin in H. Krämer, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi odločeno z obrazloženim sklepom na podlagi člena 99 Poslovnika Sodišča,

sprejema naslednji

Sklep

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na veljavnost in razlago Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 375).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med F. Stefanom in Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo, v nadaljevanju: Bundesministerium) zaradi zavrnitve zadnjenavedenega, da F. Stefanu sporoči informacije o okolju.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 2 Direktive 2003/4 z naslovom „Opredelitve pojmov“ določa:
„Za namene te direktive so:
(1) „informacije o okolju“: kakršne koli informacije v pisni, vizualni, zvočni, elektronski ali kateri koli drugi materialni obliki o:
(a) stanju elementov okolja, kot so [...] voda [...];
[...]"
- 4 Člen 3 navedene direktive z naslovom „Dostop do informacij o okolju na zahtevo“ v odstavku 1 določa:
„Države članice zagotovijo, da so organi oblasti skladno z določbami te direktive dolžni dati na razpolago informacije o okolju, ki jih hranijo ali jih hranijo zanje, kateremu koli prosilcu na njegovo zahtevo, ne da bi moral uveljavljati interes.“
- 5 Člen 4 iste direktive z naslovom „Izjeme“ v odstavku 2 določa:
„Države članice lahko predvidijo, da se zahteva za informacije o okolju zavrne, če bi razkritje informacij negativno vplivalo na:
[...]
(c) tekoče sodne postopke, možnost osebe do pravičnega sojenja [...];
[...]"

Avstrijsko pravo

- 6 Zvezni zakon o dostopu do informacij o okolju (Bundesgesetz über den Zugang zu Informationen über die Umwelt (Umweltinformationsgesetz), BGBl. 495/1993), kot je veljal v času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: UIG), je namenjen prenosu Direktive 2003/4.
- 7 V skladu s členom 4(2) UIG so med drugim prosto dostopne informacije o stanju elementov okolja, kot je voda.
- 8 Člen 6(2) UIG določa:

„Informacije o okolju, razen tistih, ki so našteje v členu 4(2), je treba sporočiti, če njihovo razkritje ne bi negativno vplivalo na:

[...]

7. tekoče sodne postopke, možnost osebe do pravičnega sojenja [...]

Dejansko stanje spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 9 V prvi polovici novembra 2012 so obilne padavine povzročile poplavljanje Drave v avstrijskem delu toka te reke. Hude poplave so povzročile veliko materialno škodo, zlasti na stanovanjskih območjih v bližini obrežij te reke.
- 10 Na podlagi izjav v tisku, da je k nastanku poplav pomembno prispevalo nestrokovno ravnanje z zapornicami, je Staatsanwaltschaft Klagenfurt (državno tožilstvo v Celovcu) uvedlo kazensko preiskavo, ki je bila med drugim usmerjena zoper upravljavca zadevnih zapornic.
- 11 F. Stefan, ki je želel dobiti informacije, na podlagi katerih bi si lahko pojasnil razmere, v katerih se je zgodilo to poplavljanje, je 26. novembra 2012 na Bundesministerium naslovil zahtevo za informacije o vodostajih in pretokih Drave pri elektrarnah Rosegg-St Jakob, Feistritz-Ludmannsdorf, Ferlach-Maria Rain in Annabrücke za obdobje od 30. oktobra do 12. novembra 2012.
- 12 Bundesministerium je z odločbo z dne 8. marca 2013 zavrnilo predložitev navedenih informacij. To zavrnitev je med drugim obrazložilo z dejstvom, da bi lahko razkritje zahtevanih informacij negativno vplivalo na uvedeni kazenski postopek in ogrozilo možnost zadevnih oseb za pravično sojenje, zaradi česar teh informacij o okolju ni bilo mogoče sporočiti do konca tega kazenskega postopka.
- 13 Predložitveno sodišče, pri katerem je bila vložena tožba zoper to odločbo o zavrnitvi, navaja, da avstrijsko pravo ne dopušča, da se razlog za zavrnitev iz člena 6(2), točka 7, UIG uporabi za zahtevo za zagotovitev informacij, za katere je zaprosil F. Stefan, ker se v skladu s to določbo zadevni razlog za zavrnitev ne uporablja za informacije o okolju, ki spadajo pod člen 4(2) istega zakona in na katere se nanaša zahteva, ki jo je F. Stefan vložil 26. novembra 2012. Po mnenju navedenega sodišča je avstrijski zakonodajalec tako le omejeno uporabil možnost, ki je s členom 4(2) Direktive 2003/4 podeljena državam članicam za ureditev zavrnitve razkritja informacij o okolju.
- 14 Vendar predložitveno sodišče meni, da je, čeprav je s členom 4(2) UIG pristojnemu nacionalnemu organu naloženo, da ugodí zahtevi F. Stefana, dokazano, da bi zagotovitev zahtevanih podatkov negativno vplivala na možnost upravljavca zadevnih zapornic za pravično sojenje v smislu člena 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu, ali člena 47, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

- 15 Navedeno sodišče meni, da ker Direktiva 2003/4 držav članic ne obvezuje, da zavrnejo zahtevo za dostop do informacij o okolju, kadar bi njihovo razkritje negativno vplivalo na možnost osebe za pravično sojenje, ampak je z njenim členom 4(2), prvi pododstavek, točka (c), taka zavrnitev samo dopuščena, ta direktiva državam članicam dovoljuje, da sprejmejo ukrepe, ki niso združljivi s temeljnimi pravicami, zaščitnimi v Evropski uniji, zaradi česar naj ne bi bila združljiva s členom 47, drugi odstavek, Listine.
- 16 V teh okoliščinah je Unabhängiger Verwaltungssenat Wien prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Veljavnost Direktive [2003/4]: ali je [ta direktiva] v vseh delih združljiva z zahtevami člena 47, drugi odstavek, [Listine]?
2. Razlaga Direktive [2003/4]: če bi Sodišče potrdilo veljavnost celotne Direktive [2003/4] ali nekaterih delov te direktive, v kolikšnem obsegu in pod kakšnimi predpostavkami so določbe te direktive združljive z določbami [Listine] in členom 6 PEU?“

Vprašanji za predhodno odločanje

- 17 V skladu s členom 99 Poslovnika Sodišča lahko Sodišče, če je vprašanje, predloženo Sodišču v predhodno odločanje, enako vprašanju, o katerem je Sodišče že odločalo, če je iz sodne prakse mogoče jasno sklepati, kakšen je odgovor na tako vprašanje, ali če odgovor na vprašanje, predloženo v predhodno odločanje, ne dopušča nobenega razumnega dvoma, na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odloči z obrazloženim sklepom.
- 18 Navedeno postopkovno določbo je treba uporabiti v tej zadevi.

Dopustnost

- 19 Francoska vlada dvomi o dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker po njenem mnenju vprašanji, ki ju je postavilo predložitveno sodišče, nista koristni za rešitev spora, o katerem mora navedeno sodišče odločiti.
- 20 Po mnenju navedene vlade izid spora o glavni stvari ne bi bil drugačen, če bi bilo v avstrijski zakonodaji določeno, da bi se razlog v zvezi z možnostjo vsake osebe za pravično sojenje uporabljal za zagotovitev informacij o okolju, kot so vodostaji in pretoki reke Drave, na katere se nanaša zadeva v glavni stvari.
- 21 V okviru spora o glavni stvari naj namreč ne bi bila sama zagotovitev teh informacij tista, ki lahko negativno vpliva na možnost zadevne osebe za pravično sojenje, ampak zloraba teh informacij v medijih.
- 22 Po mnenju navedene vlade, ki se v zvezi s tem sklicuje na točke od 110 do 112 sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Ressiot in drugi proti Franciji (št. 15054/07 in 15066/07 z dne 28. septembra 2012), ni v nasprotju z načelom pravice do pravičnega sojenja, da lahko mediji razširjajo zanesljive in natančne informacije, ki temeljijo na pravičnih dejstvih in so povezane s kazenskim postopkom v teku, če v svojih izjavah upoštevajo to načelo.
- 23 V okoliščinah, kot so te v zadevi v glavni stvari, naj bi bilo tveganje negativnega vpliva na pravico do pravičnega sojenja zaradi razširjanja zadevnih informacij o okolju še toliko manj dokazano, ker to niso informacije, ki bi lahko same po sebi omogočile obdolžitev zadevne osebe.

- 24 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je mogoče predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo nacionalno sodišče, razglasiti za nedopusten le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, potrebnih za to, da bi lahko koristno odgovorilo na zastavljena vprašanja (glej zlasti sodbo *Belvedere Costruzioni*, C-500/10, EU:C:2012:186, točka 16 in navedena sodna praksa).
- 25 Trditve francoske vlade v zvezi z dopustnostjo predloga za sprejetje predhodne odločbe temeljijo na predpostavki, v skladu s katero razkritje informacij o okolju v okoliščinah, kot so te v zadevi v glavni stvari, ne pomeni kršitve pravice do pravičnega sojenja v smislu člena 47, drugi odstavek, Listine.
- 26 Vendar je za tako presojo pristojno predložitveno sodišče. Poleg tega je za to potrebna razlaga navedene določbe Listine, v zvezi s katero navedeno sodišče Sodišču ni predložilo vprašanja v okviru tega predloga za sprejetje predhodne odločbe.
- 27 V teh okoliščinah ni mogoče meniti, da je očitno, da vprašanja nikakor nista povezani z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari ali da je problem hipotetičen.
- 28 Predlog za sprejetje predhodne odločbe je torej dopusten.

Vsebinska presoja

- 29 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba preučiti skupaj, sprašuje, ali je Direktiva 2003/4 veljavna glede na člen 6 PEU in člen 47, drugi odstavek, Listine.
- 30 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu s členom 51(1) Listine spoštovati temeljne pravice, zagotovljene z Listino, kadar nacionalna ureditev spada na področje uporabe prava Unije (glej v tem smislu sodbo *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, točka 21).
- 31 Iz tega sledi, da morajo države članice pri izvajanju Direktive 2003/4 med drugim upoštevati člen 47, drugi odstavek, Listine.
- 32 Kar zadeva vprašanje, ali ta direktiva in zlasti njen člen 4(2), prvi pododstavek, točka (c), državam članicam dovoljujeta, da ne upoštevajo te obveznosti, ki izhaja iz primarnega prava Unije, je treba opozoriti, da je treba besedilo izvedenega prava Unije, kolikor je mogoče, razlagati v smislu njegove skladnosti z določbami Pogodb in s splošnimi načeli prava Unije (glej zlasti sodbo *Lietuvos geležinkeliai*, C-250/11, EU:C:2012:496, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 33 Člen 4(2), prvi pododstavek, točka (c), Direktive 2003/4, ki se sklicuje na možnost vsake osebe za uveljavljanje pravice do pravičnega sojenja, dovoljuje državam članicam, da predvidijo izjemo od obveznosti razkritja informacij o okolju, prav zato, da se jim omogoči spoštovanje pravice do pravičnega sojenja, določene v členu 47, drugi odstavek, Listine, če to zahtevajo okoliščine.
- 34 Poleg tega je treba tudi ob predpostavki, da država članica v svoji zakonodaji, ki je namenjena prenosu Direktive 2003/4, ne predvideva take izjeme, čeprav bi bila glede na okoliščine potrebna, da bi se upošteval člen 47, drugi odstavek Listine, opozoriti, da morajo države članice polje proste presoje, ki jim je dodeljeno s členom 4(2), prvi pododstavek, točka (c), te direktive, vsekakor uporabiti tako, da je to v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz navedenega člena Listine (glej v tem smislu sodbo *Parlament proti Svetu*, C-540/03, EU:C:2006:429, točka 104).

- 35 Ker morajo upoštevanje pravnih pravil Unije v okviru svojih pristojnosti zagotavljati vsi organi držav članic, vključno z upravnimi in sodnimi organi, morajo zadnjenavedeni v zadevi, kot je ta v glavni stvari, in če so izpolnjeni pogoji za uporabo člena 47, drugi odstavek, Listine, zagotoviti spoštovanje temeljne pravice, zagotovljene z navedenim členom (glej v tem smislu sodbo Byankov, C-249/11, EU:C:2012:608, točka 64).
- 36 V teh okoliščinah ni mogoče sprejeti razlage, v skladu s katero naj bi Direktiva 2003/4 državam članicam dovoljevala, da sprejmejo ukrepe, ki niso združljivi s členom 47, drugi odstavek, Listine ali členom 6 PEU. Ta direktiva torej iz tega razloga ni neveljavna glede na ti določbi.
- 37 Glede na navedeno je treba na zastavljeni vprašanji odgovoriti, da preizkus teh vprašanj ni razkril ničesar, kar bi lahko vplivalo na veljavnost Direktive 2003/4.

Stroški

- 38 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) sklenilo:

Preizkus zastavljenih vprašanj ni razkril ničesar, kar bi lahko vplivalo na veljavnost Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS.

Podpisi